

Huvudredaktörens hälsning

Detta nummer av *Historisk Tidskrift för Finland* inleder dess 107:e årgång. Samtidigt sker en förändring i redaktionens sammansättning. Undertecknad har efterträtt Jennica Thylin-Klaus som huvudredaktör, medan Jens Grandell slutar som redaktör och efterträds av Robin Englund från nummer 2022:2. Evelina Wilson fortsätter i redaktionen som tidigare. Därtill får tidskriften förstärkning med att öka forskningens synlighet i sociala medier, då Maren Jonasson anlitas som redaktör för sociala medier.

HTF:s avgående huvudredaktör Jennica Thylin-Klaus konstaterade i sin välkomsthälsning för fem år sedan att de vetenskapliga tidskrifterna står inför en rad utmaningar, inte minst med tanke på stora förändringar på mediefältet.¹ Under de fem år som gått har utmaningarna kvarstått, och delvis ändrat form. Till de aktuella teman som berör och påverkar de nationella vetenskapliga tidskrifternas verksamhetsförutsättningar hör i dag framför allt frågor kring öppen vetenskap, de vetenskapliga tidskrifternas finansieringsmodeller och det engelska språkets växande dominans inom vetenskaplig publicering.

En trend i dagens vetenskap är att institutionella och finansiella strukturer styr forskare mot att publicera sina forskningsresultat på engelska i internationella tidskrifter. Samtidigt som det är viktigt att historiker når ut till det internationella forskarsamfundet, finns det skäl att betona vikten av att vetenskap också ges ut på de mindre nationella språken. Detta mål fick nyligen stöd och bekräftelse i form av statsrådets Nationalspråksstrategi som publicerades i december 2021, med syfte att trygga nationalspråkets ställning i Finland i framtidens alltmer globaliserade värld.²

---

1. Jennica Thylin-Klaus, 'Huvudredaktörens hälsning', *HTF* 2017:1, s. 2

2. 'Nationalspråksstrategi/Kansalliskielistrategia', Statsrådets publikationer 2021:87. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-967-0>.

En av de centrala riktlinjer som presenteras i strategin är behovet av att ”motverka att nationalspråken urholkas genom tryck från engelskan genom att främja deras användning som vetenskapsspråk”. I ljuset av detta bär HTF, tillsammans med andra vetenskapliga publikationer som ges ut på svenska och finska, ett stort ansvar för att de nationella språken utvecklas i takt med att vetenskapen erövrar nya fält – utan fungerande publikationskanaler smalnar det vetenskapliga språkets uttrycksformer.

En annan viktig aspekt som lyfts fram i Nationalspråksstrategin berör universitetens ansvar för att möjliggöra att en samhällelig diskussion som utgår från nya forskningsrön ska kunna föras på nationalspråken. Historia hör till de vetenskapliga discipliner som väcker brett intresse också utanför vetenskapsinstitutionerna och forskarsamhället – ett intresse som bland annat tar sig uttryck i den stora mängd föreningar och institutioner som engagerar människor som vill fördjupa sig i till exempel släkthistoria, lokalhistoria eller krigshistoria. Uppsatser publicerade på svenska i HTF gör att forskare kan interagera med den historieintresserade allmänheten och bidra till att göra dialogen kring det förflutna nyanserad och vetenskapligt hållbar.

Ett mål för HTF kommer därtill även framöver att vara att erbjuda en kanal för historiker som skriver på finska om finländska och nordiska teman att nå ut till en nordisk läsekrets – anslag från Delegationen för den svenska litteraturens främjande, som administreras av Svenska litteratursällskapet i Finland, gör det möjligt att årligen översätta ett antal uppsatser från finska till svenska.

En annan fråga som under de senaste åren varit aktuell inom vetenskapspubliserings berör stärkta krav på vetenskapens öppenhet, något som för de vetenskapliga tidskrifternas del framför allt berör Open Access-publiserings. HTF har hittills publicerat bidragen på plattformen journal.fi efter ett embargo på ett år. Från och med denna årgång tar HTF steget fullt ut till Open Access genom att bidragen görs tillgängliga på journal.fi samtidigt som den tryckta tidskriften utkommer.

HTF:s mål att vara en viktig kanal för att göra högklassig historisk forskning på svenska om Finland och Norden tillgänglig för forskarsamfundet och den historieintresserade allmänheten kan inte uppnås av redaktionen allena. En tidskrift behöver hjälp och stöd av ett brett nätverk som bidrar till att publikationen blir till. Redaktionen står för grovjobbet, men den infrastruktur som omger tidskriften omfattar

många fler aktörer än så: Historiska föreningen i egenskap av utgivare, redaktionsrådet som står till tjänst med en lika bred som djup samlad kompetens inom det nordiska historiefältet, grafiker och tryckeri. Med sådant stöd i bakgrunden är det en glädje att få fortsätta den långa och högklassiska tradition av vetenskaplig publicering som HTF sedan 1916 har stått för. I det här skedet finns det skäl att rikta ett särskilt tack till Jennica Thylin-Klaus och Jens Grandell som lämnar tidskriften efter ett långt och framgångsrikt värv.

Ramarna skulle självklart bli tomma utan de forskare som bidrar till tidskriftens innehåll i egenskap av skribenter, granskare och recensenter – det är ni som gör HTF till ett språkrör för finländsk och nordisk historieforskning. För att hålla diskussionen om historievetenskapen bred och nyanserad uppmuntras forskarsamfundets medlemmar även att inkomma med diskussions- och debattinlägg, med rapporter om pågående projekt och nya forskningsinriktningar samt med recensioner av aktuella böcker inom tidskriftens verksamhetsområde.

Med önskan om givande läsning och livlig diskussion!

Johanna Wassholm